

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrť leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravništvu v škofijsk.
poslopju (Bischofhof.)
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce, če se natisne en-
krat 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Kako so se hteli cesarju pritožiti štajerski poslanci nemških kmetov pa niso mogli!

Deset nemških konservativnih poslancev je po g. Karlonu nasetovalo, naj deželni zbor štajerski sedaj ko so novi poslanci zborovati začeli, odpošlje do svitlega cesarja pismo (adreso), v katerem bi se razložil prežalostni stan dežele, naglasili uzroki in prosilo za pomoč! Liberalcem to ni bilo prav! Vendar pa, da brž v začetku tega ne pokažejo, sprejeli so nasvet g. Karlona in v pretres in sestavo pisma izvolili odbor 12 mož. No, in v tem odboru, pri katerem so imeli večino 8 glasov, so važno reč tako dolgo odlagali, da je naposled padla pod klop in ni prišla v zbornico, ker je bil zbor prej sklenjen. Ali ko bi se tudi to ne bilo zgodilo, konservativci, čeravno tukaj od Slovencev podpirani, bi ne bili ničesar opravili. Kajti 8 liberalcev pod vodstvom dr. Rechbauerja bi bilo nasetovalo: nobenega pisma do svitlega cesarja ne odposlati! Za ta slučaj so pa konservativci (g. Karlon in knez Alojz Lichtenstein) pa tudi Slovenci (g. Herman in dr. Dominkuš) vendarle imeli načrt pisma do svitlega cesarja že pripravljen in bi štajerski zbor češ nečeš prisiljen bil o konservativnem in slovenskem načrtu javno razpravljati. Tako bi reč prišla na svitlo, konservativni in slovenski poslanci bi dobili priliko svoje pritožbe svetu naznaniti in jih zagovarjati; ljudje bi vsaj zvedeli, kajti poslanci hočejo in bi lahko vsak sam sodil, ali imajo prav ali ne. Vendar liberalci so se tega bali in zato vse zabranili z tem, da so tako dolgo odlagali, dokler ni bil deželni zbor sklenjen. Nemški konservativci so potem svoj načrt, ki sta ga g. Karlon in knez Alojz Lichtenstein spisala, objavili v nemških novinah in iz teh povzamemo za svoje čestite bralce to, kar sledi.

„Poslanci nemških kmetov čestitajo najprvle svitlemu cesarju, da je slavna avstrijska vojska, pri katerej služi mnogo Štajercev, srečno zasela Bosno in Hercegovino ter Avstrijo z dvema deželama pomnožila. Zatem želijo, naj bi se modrosti svitlega cesarja brž tudi v domačih zadevah po-

srečilo obstoječe nepovoljnosti odpraviti in nevarnostim v okom priti, ki žugajo Avstriji z tem, da se je izpeljava hvaležno sprejete oktoberske diplome (20. okt. 1860, kder so svitli cesar slovesno izrekli, da bo zanaprej tudi ljudstvo po poslancih imelo govoriti, kake naj bodo postave in javna uprava ali gosposke) izročila liberalcem, katerim se je pomoglo do večine po krivih volilnih redih. Hudi nasledki niso izostali in jih sedaj neizmerno težko občutimo.

Najpoprej so se liberalci lotili sv. katoliške Cerkve in jo z cerkvenimi postavami l. 1868. in l. 1874. žalili, jej od jenega božjega ustanovnika podeljene pravice vzeli ali tako skrčili, da se je vernih in zavedenih katoličanov polastila velika nevolja, nemir in iskrena želja, naj bi se sv. Cerkvi nasprotujoče postave brž zopet odpravile. Ta želja postaja tem bolj opravičena, ker se tudi v zadevah šole in izreje mladih ljudi prikazujejo vsega obžalovanja vredni nasledki, da se je šola od Cerkve ločila ali vsaj jeni upliv tako skrčil, da nič ne zda. Žalostno je, kako se pri šolah in šolskih poslopih denar zapravlja, mlajina preoblaga in vendar v predmetih za vsak dan potrebnih vedno bolj zaostaja, najbolj žalostna je pa rastoča neporednost in razuzdanost mlajine. Tukaj se mora hitrej ko mogoče pomagati in na prav krščansko podlago šolskega poduka in izreje prestopiti.

Oktoberska diploma je priznala vsem deželam avstrijskega cesarstva starodavne pravice, samostalnost in celokupnost, vsem narodom pa zagotovila enakopravnost. Liberalci pa, ko so prišli do gospodstva, so posameznim deželam pobrali najvažnih pravic in naposled še celo cesarstvo Magjarom na ljubo razklali na dvoje in nam uvedli močno dragi in nesrečni dualizem. Ker so liberalci le nekaterim narodom prijazni, so drugim neprijazni in krivični, najbolj slovenskim, ki morajo trpeti zaničevanje in krivico, kar vse tem bolj boli, ker so slovenski narodi v cesarstvu v ogromnem številu, plačujejo veliko davka in se odlikujejo po neomadeževani zvestobi in udanosti

do svitlega cesarja in do njegove preuzvišene hiše. Naposled obračajo nemški poslanci pozornost svitlega cesarja na žalostne gospodarske razmere, v katere nas je liberalno gospodarstvo pahnilo ter žuga kmetski in obrtnijski stan uničiti na dobiček tistim, ki imajo denar v rokah. Število ubožcev in siromakov in ob enem nezadovoljnih nemaničev grozno narašča tako, da se je najhujših socialnih nesreč bati. Zato prosijo nemški poslanci, naj bi svitli cesar ozrli se na ove nepovoljnosti in nevarnosti, ki doma pretijo avstrijskemu cesarstvu, naj bi blagovolili še enkrat na podlagi oktoberske diplome Avstrijo urediti, pomiriti in osrečiti z tem, da jeno izpeljavo vzamejo iz nesrečnih liberalnih rok in jo izročijo moževom, ki bodo zmožni in voljni: ohraniti edinstvo in celokupnost cesarstva, samostalnost posameznih dežel ter javno pravo v deželni in državni ustavi urediti na krščanski podlagi. Tako so se hteli nemških štajerskih kmetov poslanci pritožiti cesarju pa niso mogli, ker so jim liberalni poslanci, ki imajo večino, to zabranili. Prihodnjič objavimo načrt adrese slovenskih poslancev, g. Hermana in dr. Dominkuša, če ga v roke dobimo!

Gospodarske stvari.

Zrak, s posebnim ozirom na kletarstvo.

Celo zemljo obdajajoči zrak, kateri v vzdrževanje živalstva in rastlinstva služi, je zmes raznih plinov in sopara, ki se kot obstojni deli zraka, ali vedno v njem v gotovi primeri nahajajo, kakor kislec in dušec, v različnih množinah pa ogljenčeva kislina, sopar in amon; ali so mu le v nekaterih krajih in še tukaj v malih množinah primešani, kakor žvepleni in fosforovi vodenece, žveplena s-kislina, solna kislina in še veliko drugih kemičnih spojin, ktere iz zemlje, močvirnov ali mogoče tudi iz drugod nahajajočih se tovarnic izvirajo. Zrak kot taka v kratkem popisana zmes raznih plinov in sopara je za celo naravo velike važnosti in kakor na vse stvari, tudi na grojzdni sok, mošt in vino veliko upliva. Vrenje vina prične le pri nazočnosti zraka in ako bi nam bilo mogoče mošt v steklenico napolniti, tako da bi pri tem v dotiko z zrakom ne prišel, bi oni mošt vedno enak ostal, on bi se v vino ne spremenil; kakor hitro bi pa k njemu zrak pripustili, bi precej vreti začel in v kratkem vino postal. Zrak je tedaj za začetek vrenja vina neobhodno potreben. Ako ves upliv zraka na mlado vino zaviramo, ne bode ono nikoli dozorelo in svojo pravo stopnjo dobrote doseglo. Zrak je, kateri vino v zorenju podpira in brez kterega bi nikoli prava pivača ne postalo. Dolga ovira zračnega upliva na mlado vino mu močno škoduje, tako da premlado, še ne dozorelo vino, v steklenico napolnjeno, se čestokrat popolnoma pokvari. Preveliki upliv zraka na vino je pa zopet jako škodljiv, kajti on zamore vino po-

kvariti, celo popolnoma v ocet spremeniti. Imamo si torej rešiti vprašanje, kedaj je zrak na mošt oziroma vino, koristnega in kedaj škodljivega upliva? Predno rešujem to vprašanje, se mi tukaj na pravem mestu zdi omeniti še enega velevažnega obstojnega dela zraka, kateri je na vino tudi velikega upliva. Namreč zrak ni le čista zmes uže popisanih plinov, v kterej se posebno dušec, za tem kislec v naj večji množini nahajata, ampak v njem plava še veliko trdih stvari v podobi prahu, ktere deloma iz neorganičnih, mineralskih, deloma organičnih, zgorljivih spojin obstoje. Prvih, neorganičnih spojin, so se razni kloridi, soli in lužne kovine našle, med tem ko se k drugim spojinam ne le cvetni prah, razna celo majhna v zraku plavajoča semena itd. ampak tudi razni trosi prištevajo. Prve tvarine se v zraku lahko vidijo, ako se solnčni žarki v temo skoz malo luknjico sijati pusté. One so v tem času človeku v podobi celó gostega prahu vidne in njih ime prah je popolnoma opravičeno. Trosov pa ni mogoče s prostim očesom videti, kajti oni so drobnogledno male tvarice, tako da veliko vrst trosov v številu 10—20 milijonov komadov le kubičen milimeter prostora zavzemajo in ravno tako je zrak trosov prepóln. Ti trosi se v naturi zdaj koristni zdaj škodljivi pokažejo. N. pr. trtno bolezen prouzučuje tros, imenom „oidium tuceri“; uzrok bolezní krompirja je tros „peronospora infestans“; snet, rija in še veliko drugih bolezní žita in drugih rastlin so nasledki trosov, kateri so se na njih naselili. Ti škodljivi trosi tudi kruhu, mesu, vkuhanemu sadju in veliko drugim živalskim in rastlinskim snovem ne prizanašajo, ampak jih v kratkem z belo kožico, plesnobo, zakrijejo. Uzrok vinskega kana, vinskega cika, samorazkrojenja, gujjenja in vrenja se trosom pripisuje. Čuditi se je, da trosi (glivice) tudi v še tako veliki množini se nahajajoče, mrtvo nakopičene organične tvarine v primeroma kratkem času ali popolnoma razkrojé ali vsaj v njih sostavi zdatno spremené. Ker se trosi, akoravno so majhni, vendar bitro množé, je ona moč lahko razvidna. Akoravno je večina trosov jako škodljiva, ker človeku potrebne tvarine pokončuje, vendar veliko s tem koristijo, da umrla živalska in rastlinska telesa, ktera bi kot taka nič ne koristila, v rastlinstvu in živalstvu koristne kemične spojine razkrojijo.

Ena najglavnejih enostavnih kemičnih spojin, ktere se pri gujjenju in vrenju razvijajo, je ogljenčeva kislina, ktera v dihanje rastlinam kot glavni živez služi. Kakor uže rečeno, se ogljenčeva kislina pri vrenju vina razvija, ko vrelne glivice prouzučujejo, da se sladkor spremeni v vinski cvet in ogljenčevo kislino. Grojzdni sok (čisti jagodni sok brez luščin) pa nima snovatelja vrenja t. j. trosov, glivic ali gobic v sebi, ampak on pride ali neposredno iz zraka v njega ali se na luščinah nahaja in še le kot mošt snovatelja, vrelno glivico, v se dobi in začne vreti. Prav lahko tedaj vrenje mošta

popolnoma zadušimo s tem, da trosom prihod k moštu zaviramo, ali ako jih v početku zamorimo n. pr. z žvepleno sokislino ali salicilno kislino (obe ste mu jako strupeni). Tudi ako s filtriranjem mošta trose le deloma odstranimo, zamoremo moštu precej dolgo časa vrenje zavirati; popolnoma pa mu vrenje tudi zadušimo, ako trose pri temperaturi 80°—100° C. umorimo, tedaj ake mošt v steklenicah pri omenjeni temperaturi segrejemo in steklenice zamašimo. Potem nam most v njih vedno enak ostane. Nasprotno pa vrenje zdatno pospešimo s tem, da trose pomnožimo in to s pomočjo zraka, kateri ima veliko množino teh glivic v sebi. Ako tedaj mošt mešamo, t. j. ako mošt bodisi s katerim koli sredstvom v veliko dotiko s zrakom spravimo, pospešimo mu njegovo burno vrenje.

Droži vina obstojé večjidel iz beljakovin. Ako ima pa vino še vedno sladkor v sebi, prozročé v vinu nahajajoče se beljakovine zopet vrenje in to toliko časa, dokler se v vinu še nepovret sladkor nahaja. Čestokrat vino ravno zavoljo beljakovin zboli. Glavna skrb vinorejca mora tedaj biti, beljakovine brž ko mogoče iz vina spraviti, in to prav lahko doseže, ako s pomočjo zračenja spravi v vino dovolj vrelnega snovatelja ter beljakovine uže v mladosti iz vina odpravi. S tem si njegovo stanovitnost zagotovi in tudi marsiktere gotovi škodi uže naprej v okom pride.

Naprava enantovega etera, ali tudi konjakovo olje imenovano, kateri vinski duh prouzročuje in se tudi za ponarejanje ruma in konjaka rabi, kakor tudi se ga slastičarji za parfemiranje svoje robe poslužujejo, je po preiskavah vinokemikarjev od množine drož odvisna. Čim več se drož v moštu napravi, tem več bo tudi vino enantovega etera imelo. Zračenje mošta naj tudi tukaj kot sredstvo za pomnoženje konjakovega olja v vinu omenim in ravno tukaj tudi na upliv zraka na dišečnate tvarine vina opomnim. Kakor ta imenitni obstojni del vina v njem le pod uplivom zraka nastane, tako se v vinu še veliko drugih različnih eterov nahaja, kateri vinu pravo ime dajejo in le pod uplivom zraka nastanejo. Predno so vsi eteri v vinu napravljeni, traja dolgo časa, kajti zrak ima skoz sod le celo mal dohod k vinu, tedaj tudi primeroma mal ali vedno trajajoč upliv na vino.

Čas, v katerem se vinu razni eteri napravljajo, duh vina boljša in vse surove snovi vina, ktere ga le slabejega delajo, iz onega odpravlja in to vse le pod uplivom zraka, kar imenujemo „zorenje vina“. Brez upliva zraka ni mogoče vinu dozoreti, kakor sem vže koj v začetku na kratkem navedel. Uže iz ravno popisane lastnosti zraka na vino je razvidno, da upliv zraka tudi prijetni duh vina vedno množi, kajti v primeri, v kateri se razni eteri napravljajo in množijo, raste in množi se tudi dobroti, prijeten okus in duh vina, tedaj v isti primeri vino boljše postaja.

Čestokrat se vinorejcu pripeti, da mu dolgo na zraku ležeči mošt na svojem površju porujavi

in tudi pri povreth vinih se ravno isto porujavenje velikokrat opazuje. Temu vsemu je uzrok upliv zraka, kateri je v moštu ali vinu se nahajajoče, črešlovini enake, snovi in vinske izvlečine (Extractivstoffe) spremenil in je deloma neraztopljene napravil. Vino, katero ima take snovi v sebi, na zraku hitro porujavi in ni vsled tega za nobeno kupčijo sposobno. Ravno ta, se vé, nevšečna lastnost vina je tudi čestokrat uzrok tólikim nevšečnostim med prodajalci in kupčevalci vina. Temu se pa lahko ognemo, ako one snovi uže v dobi mošta odstranimo, da jih po uplivanju zraka storimo neraztopljive, ktere se potem same na površje drož vzdignejo ali na dno soda poležejo, od koder jih prav lahko od vina odstranimo. Ker so posebno vina, pri katerih je tudi gnjilo grozdje pomešano, „porujavenju“ podvržena, je to zračenje pri njih posebno priporočljivo. Ako stara vina „porujavé“, naj tukaj zraven omenim, da je zračenje v tem slučaju najboljše sredstvo in večkratno pretakanje s penečo pipo (Brause) jako priporočljivo.

(Dalje prihodnjič.)

Kakovo mora biti drevo pri presajenji?

Že pri presajenji drevesa, ki se godi v petem ali četrtem letu njegove starosti, paziti mora sadjerejec na njegovo zrast in obliko, ako hoče, da bo izrodil dobro drevo, ki mu bo dalo obilno sadu. Kakovo pa mora biti drevo, da bo dobro rodilo in da bo dalo obilno sadu, bi utegnil kdo prašati? O tem hočem na kratko omeniti lastnosti, ki jih mora imeti drevo, da je sposobno za odgojevanje in presajenje. Korenine 4—5 let starega drevesa, v kateri starosti se drevesa presajajo, morajo biti dobro razvejane. Imeti mora tako drevo vsaj 3 ali 4 krepke korenine, na katerih je obilno sesalk in drugih nježnih korenin. Korenine morajo biti vsaj 6 palecv na dolgo od stebila popolnoma zdrave in nič ranjene. Ako so bolj na koncu ranjene ali bolehné, naj se gladko odrežejo tako, da je prerez obrnena proti zemlji, in če je rana velika naj se namaže s cepilnim voskom. Mesto, na katerem je bilo drevo požlahneno ali cepljeno, mora biti dobro zaraščeno. Čim manj se ono mesto pozna, tim bolje je, ker to je dokaz, da se je cepič dobro z divjakom razveljal, in pa drevo na onem mestu ni bolešno. Ravno na onem mestu, kjer je drevo cepljeno, se večkrat nahaja vsled slabe zarasti bolezen, ki še le kasneje se pokaže in drevo vniči. Steblo naj bode gladko, svetlo, in ravno. Rane, od odrezanih mladik biti morajo dobro zaraščene. Drevo ne sme biti poraščeno ne s prepletom ne z mahom, tudi se ne sme koža lupiti, kajti to je že znamenje, da tako drevo boleha ali pa da je bilo posebno. V vrhu mora biti posebno pri hrušah srednja mladika dobro izpeljana, da drevo dobi kasneje lepo piramidalno obliko. Pri jabelkih, kateri imajo bolj okroglo obliko, ni to tolike važnosti, vendar pa morajo biti vrhne veje vse zdravega lesa, lepe in gladke

kože, in v lepi podobi izpeljane. Posebno se naj pazi tudi na to, da cepljena drevesa ne kažejo prezgodno rodovitnost, kajti, drevo ki počne hitro v mladosti roditi, zastane v svoji lesni rasti, in opeša hitro v rodovitnosti. Ne gleda naj se le to, ali je steblo debelo ali ne, ampak glavna stvar naj bode, da je drevo dobro v koreninah zraščeno in posebno na to, da je zdravo. Tudi če je takrat drevesce nekoliko slabeje, se bode hitro opomoglo, ako ga bode sadjerejec dalje dobro odgojeval in obdržal zdravo. Kdor bo pazil pri nakupovanju na omenjene točke, gotovo bo zadovoljen s kupljenim drevesom in z njegovo rodovitnostjo.

Kakova stelja je najboljša? Vsak gospodar pozna važnost dobrega gnoja za kmetijstvo, in res ni je stvari, s katero bi se dalo kmetijstvo bolj pospešiti, kakor z dobrim gnojem in njegovim umnim oskrbovanjem. Dobrota gnoja odvisna je od dobre krme, s katero se živina krmi, kakor tudi od njegovega oskrbovanja. Pa tudi stelja veliko upliva na vrednost gnoja na njegovo razkrojevanje in na njegovo redilno moč. Zatoraj naj si kmetovalci, ki imajo na izbiri več tvarin za steljo, izberejo vedno le ono, ki jim daje naj boljši gnoj, in ki se naj lažje in naj hitreje v zemlji razkroji. Med te tvarine spadajo: 1. Slama. Posebno ržena slama je velike vrednosti za steljo. Slama popije v svoje votle stebre vso gnojnico, jo hitro rakroji. Čim bolj je slama zmečkana in nekoliko krajša, kakor je njena naravna velikost, tim bolje je. 2. Smerečje in mah. Kjer pomanjkuje slame, rabi se tudi smerečje in mah za steljo. Tak gnoj ugaja posebno ilovični zemlji. Ker se pa smerečje le polagama razkroji in segnije, treba je da ostane delj časa na gnojišču ali pa v hlevu pod živino. 3. Veliko manjše vrednosti, kakor slama, je listje. Ono le polagama in celo težko segnije malo, gnojnice v se popije in le malo rastline hrani. Kdor slamo in listje skupaj kot steljo rabi in skupaj na gnoj zmeče, stori v gnojenju zemljišče veliko napako. Takov gnoj namreč nejednakomerno razpada in tudi nejednakomerno gnoji. 4. Celo dober za steljo je krompirjevec. On se napije hitro in dobro gnojnice, počne hitro gnjiti v zemlji pa hitro razpadati in rastline rediti. Boljši je zatoraj ga porabiti za steljo, kakor pa na polju ga sožgati. Posebno kot gnoj na travnikih ima veliko vrednost. 5. Ters, praprot, srpnica so tudi dobre za steljo, ako se še zelene pokose in posuše. Ako se pa puščajo toliko časa, da se na korenini posuše, in še le potem pokose, nimajo toliko vrednost za steljo, ker se težko razkrojujejo. 6. Žaginje se tudi lahko rabi za steljo, vendar ono le malo gnoj pomnoži in celo počasi razpada. Puščati se mora dolgo časa na gnojnišči, da dobre segnije. 7. Trava iz ribnikov in ruša se rabi le tam, kjer pomanjkuje drugih tvarin za steljo. Trava se mora pokositi in dobro posušiti, pred ko se rabi za steljo, kajti mokra in frišna trava

ne pije nič scavnice v se, pod živino ostane mokra, in da le prazen in slab gnoj.

Sejmovi na Štajerskem. 28. okt. sv. Tomaž pri Veliki nedelji, Cmurek, Gleinstätten, Ribnica, Slov. Bistrica, Muta, Koračice, sv. Juri na južni železnici; 2. nov. Zreče; 3. nov. Pišcece.

Sejmovi na Koroškem. 28. okt. Freže, Gutstajn, Kapla, sv. Lenart, sv. Mohor, Sachsenburg.

Dopisi.

Iz Gradca. (Poslanec g. Kukovec) je 14. okt. svoj predlog, naj se za ljudske šole na slovenskem Štajerskem priskrbijo slovenske šolske knjige in učna sredstva, zagovarjal med drugim tako-le: Pri novih šolskih načrtih pogrešamo Slovenci potrebnih knjig in učil, kar pa je velika napaka, ker si slovenski otroci pri pomanjkanju potrebnih učnih sredstev nemorejo prisvojiti čistega znanja, ki bi ga morali dobiti in ki ga naučni načrti od njih tirjajo. To nadomesti tudi Sletno šolsko obiskovanje ne pomaga. Najpoglavitniša reč na ljudski šoli pa je berilo; iz njega si otrok zajema vse, kar mu bistri um, gladi srce in širi obseg njegovega tudi za pozneje življenje potrebnega znanja. Ali berilo mora biti dobro, mora biti tako, da vsem tem tirjatvam tudi radostuje. Naučni načrt od eno- do štirirazrednih šol tira celo, da se tudi za realne predmete nesmejo rabiti posebne učne knjige na tih šolah. Ako je tedaj berilo, kakor vidimo, v ljudski šoli tako važna knjiga, tem bolj mi Slovenci obžalovati moramo, da takih knjig nimamo. Z 2 beriloma, ki se zdaj na naših ljudskih šolah rabita, ni nam dosta pomagano, bodoč sta berili samo za spodnje razrede primerjeni, in če tudi ti dve knjigi, kar se tiče njih obsega v obče, potem razdeljenja in obdelovanja učne tvarine, po izrečenem mnenju izvedenih mož ne zadostujeta svojemu namenu. Tukaj našteva govornik, ktere sredstva imajo v tem pogledu Nemci, in ktere v obče mi, in pravi nadalje: Jaz sem zato stavil berilo na prvo mesto, ker je ravno na berilu osnovan ves poduk ljudske šole in ker pri pomanjkanju dobrega berila ljudska šola ne more napredovati. Ljudska šola pa še ima tudi drug namen: namreč otroke tudi v tem poučiti, kar njim bode v njihovem poznejem djanskem življenju pri raznih opravilih vedeti potrebno. Pa tudi k temu je zopet treba učilnih sredstev. Za ktero stroko pa prav za prav nič nimamo. Da bi se temu pomanjkanju v okom prišlo, prevedel je neki posebno marljivi nadučitelj na spodnjem Štajerskem (g. Lapajne) več raznih knjižic — ktere govornik našteva — ki so v nemškem jeziku za rabo na ljudskih šolah potrjene, ali žalibog, te knjižice se povsod, kjer se najdejo, pograbiijo, in jih tudi celo v nozočnosti učencev po šolah uničujejo. To pa je res bridko za nas Slovence, da

si sami pomagati nesmemo, in drugi nam pomagati nečejo. Vsled naredbe g. ministra za nauk in bogočastje od 24. dec. 1876. bi imele posebne komisije ali pa privatni za to sposobni možje najpotrebniše šolske knjige, ki bi naučnim načrtom odgovarjale, sestaviti, te knjižice bi potem izdala c. k. zaloga šolskih knjig na Dunaju. Ali sada od te naredbe do zdaj še nismo videli, ker pa je nam Slovincem res mar za napredek, in potem za zboljšanje svojega stana; ter, ako smo tudi tu ali tam v čem, pa ne mislim, po svoji krivici, zaostali, želimo to zdaj z pomočjo slovenskih šol, dobrih učilnih pripomočkov in z razvijanjem svojega slovenskega jezika nadomestiti, in Vi gospodje, bode te nam pri tem prizadevanju zdatno pripomogli, ako moj predlog sprejmete.“ Ta predlog bil je potem šolskem odboru za pretres izročen. Sam deželni namestnik, ki je potem za besedo prijel, je pravičnost tirjatve spoznal, pomanjkanje učilnih sredstev potrdil in obljubil, da že v letošnjem šolskem letu prvo in drugo, in v drugem letu tretje in četrto berilo na svetlo pride!

Iz Monsberga. (Nesreča in sreča v vodi — Letina. Na god sv. Terezije, med sedmoj in osmoj uro v jutro, zgodila se je pri mostu „na Hamrah“ vsled velike povodnje, izstopivše Dravinje, velika sreča v največji nevarnosti velike nesreče. Voz vprežen v dva konjiča, ter naložen z živežem za branje in 7 ljudmi, 4 možki in 3 ženske, zgazi iz prave ceste in glej — vse je bilo v nevarnosti potopiti in vtoniti se! To nevarnost zapazi prvi sam gospodar, reče hlapcu: poganjaj dobro konje! pa vse zapstjenj! Gospodar skoči iz voza do glave globoko v vodo, in plavaje otme se strašne in neprevidene smrti. Vse drugo: konje, voz in ljudi potegne deroča voda seboj, voz se prekopicne, 2 možka padneta pod voz, 2 ženski spležete na hrast, ena ženska pa obtiči na majhnem in šibkem jelšovem grmu, kjer se je borila za življenje držeča se za šibko vejico. Ena od deklet na hrastu bila je tako pogumna, da je skočila k vozu, odrezala vse vajete in štrange konjičem, konjiči so priplavali srečno na suho, samo voz in kaj je bilo na vozu obviselo je na grmovji. Gospodar, g. A. Švaršnik, zapove hitro srečno priplavšemu črez vodo — Gajšek po imenu: po ladijo pojdi hitro, da rešimo dekleta in možke, med tem sta namreč možka izpod voza tudi splezala na hrast. Gajšek gre in najde ladijo priklenjeno in zaklenjeno, vzeme sekiro v roke, ter zoper dovoljenje in nekrščansko obotavljenje Hamreškega nadlogarja J. Š. preseka ketno. V ladijo se podajo trije junaki; A. F., St. G. in J. K. kateri zasluzijo vso pohvalo in tudi dobijo nagrado od gospodske. — Veslajo najpoprej po deklico na jelšovem grmu in jo srečno rešijo, tako tudi še ostale ljudi. Vse je rešeno, samo voz in konjska sprava kakor tudi živež dela gospodarju škode od 40 fl. Dopisatelj teh vrstic priporoča g. A. Š. kot srenjskemu predstojniku, naj blagovoli tisti kos

ceste po visokem dovoljenju Ptujске gospode zarrantati. Hamreški nadlogar pa naj ima ladijo pri takih nevarnostih odklenjeno in v rešitev pripravljeno, njegov mlinar naj ne sedi pri peči, ampak pri ladiji naj čepi! Letina tukaj je v vsem boljša, kakor lani, kruha in vina dovolj, samo denarjev ne bo. Uže zdaj se prodavajo poljski in vinogradni pridelki tako, da človeka srce boli. Vagan (mecen) pšenice po 3 fl. 50 kr., novo vino polovnjak 14 fl.

Iz Ljubljane. (Sedemdesetletnica dr. Jan. Bleiweisa.) Slovinci! Dne 19. novembra t. l. obhajal bo veteran mej slovenskimi rodoljubi. g. dr. Janez Bleweis, svojo 70 letnico. Vsi Slovinci hočemo ta dan slovesno obhajati. Vodo v Savo nositi bi se reklo, naštevati zasluge g. dr. Janeza Bleiweisa za slovenski narod. Zanamarjen in zapuščen je bil naš slovenski narod, kakor malokateri v Evropi, še pred 40 leti; lastni sinovi so se ga sramovali. Le pičlo število mož nij obupalo nad njegovo boljšo bodočnostjo, in mej tistimi odlikoval se je uže v prvej dobi narodnega gibanja dr. Janez Bleweis. Od tiste dobe do danes neprenehoma deluje za vsestranski napredek naroda. Vsi rodoljubi prve dobe našega probujenja, ki so se čutili zmožne, zbirali so se v svetišču njegovih „Novic“, in budili nove moči, budili iz spanja celi narod. Z „Novicami“ se je temelj položil slovenskemu časnikarstvu, slovenske literature sploh. Poleg „Novic“ je dr. Janez Bleweis deloval tudi na drugih potih za povzdigo slovenske literature: znane so njegove zasluge za slovenski slovar in za slovensko Matico, katerej je še danes predsednik. Iskreni in globokomisleči rodoljub, dr. Janez Bleweis, je tudi sprevidel, da slovstveni napredek narodu ne zadostuje, ako jednako merno ne napreduje na gospodarskem polji. Zato je v „Novicah“ ljudstvo podučeval v umnem kmetovanji, in „Novice“ so pripomogle dosti k gospodarskemu napredku našega kmetijstva. S tem si je g. dr. Janez Bleweis najbolj pridobil zaupanje ljudstva, ker je v njem spoznalo pravega svojega prijatelja. Ko se je pričela v Avstriji ustavna doba, videli smo, do je njegovo delovanje od prve dobe ustavnega življenja v Avstriji do danes bila nepretrgana vrsta trdih in neutrudnih bojev, pa tudi mnogih britkostij, v katerih je kakor skala stal naš dr. Janez Bleweis nasproti vsem viharjem, ter branil pravice slovenskega naroda, kateremu je veljal za voditelja, in hvaležni narod mu je pridejal lepo ime „očeta“ svojega. Nehvaležni bi bili mi, ako bi se vsega tega ne spominjali na dan, ko dopolni ono po svetem pismu le nemnogim izvoljenim namenjeno visoko starost, namreč svoje 70. leto. Zatorej vse Slovence pozivljamo, naj se pripravijo za slovesno praznovanje dne 19. novembra, vredno in dostojno slavnemu našemu dr. Janezu Bleweisu!

Odbor.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Deželni zbori so povsod razpuščeni domov, pa so se tudi povsod pritožili, zakaj jim vlada malo časa privoščiti tako, da ne morejo važnih deželnih zadev dovolj zvesto in natančno pretresovati. Tudi naš štajerski zbor je delal na nos na vrat, da je vsaj deželni proračun za l. 1879. zgotovil. Za 8letno obiskovanje malih šol je glasovalo 30 liberalcev proti 22 konservativcem, tukaj ostane še pri starem, tudi ženitovanje nemeničev je liberalcem še tako priljubljeno, da so ga pustili pri miru še na dalejšnjo škodo itak že preobloženim srenjam, pač pa so sprejeli nasvete dr. Dominkuša zoper oderuhe in dr. Steyrerja zoper posilno legaliziranje; za reguliranje Save se je dovolilo 8000 fl., Anize zopet 30290 fl. Savinje 14671 fl. Mure 47420 fl. Drave pri Markovcih pa nič, tudi se bo 260.000 fl. zavolj hitrejšega reguliranja Mure na posodo vzelo. Podkovačka šola še dobi 10.359 fl. se pa ima leta 1880 razpustiti. Nove steze bodo deželo stale l. 1879. celih 100.530 fl. G. dr. Šuc se je potegnil za to, da bi se železniški most čez Dravo pri Draurgu priredil tudi za privatno vožnjo in hojo. Pri splošni razpravi o proračunu je g. Herman povdarjal potrebo svitlega cesarja prositi, naj se centralistična draga sistema zameni z federalistično, ki je boljši kup, sicer bodo deželni stroški in doklade vedno večje in posebno za kmeta neznošljive. Naposled so liberalni poslanci sklenili deželi naložiti 38% doklade na direktni davek, 8% pa na dac od vina, mošta in mesa. To je in še bo mnogo ljudi iznemirilo. Ali vse je zapstoj, liberalno gospodstvo so si izvolili, plačevali bodo, da bo vse smrdelo in vrh tega pride dežela še v dolgove; kajti deželni odbor sme 165.633 fl. deželnega premoženja v papirni renti prodati, ostalo pa izposoditi. Svitlemu cesarju se je zbor zahvalil za blagodušna darila v denarjih za mnogovrstne potrebe in potem je bilo zborovanje v soboto 19. okt. sklenjeno. — Koroški liberalni poslanci so tudi sklenili deželi dolg 2 milijonov naložiti! V Ljubljani so kmetski poslanci hteli dr. Bleiweisa v deželni odbor zopet izvoliti; ta pa volitve ni sprejel, ker neče zraven 3 nemčurjev v dež. odboru sedeti; namesto njega bil je potem izvoljen dr. Vošnjak. V Istriji so zopet več italijanskih rogoviležev zaprli. — Salburški, tirolski in predarlski zbor so sklenoli pisma do cesarja, v katerih se močno pritožujejo zoper liberalno gospodstvo. Nasvet dr. Riegerja v českem zboru gléde pisma do cesarja bil je zavržen in Čehove so potem zopet sklenili, da ne pojdejo v državni zbor, ki je 21. okt. začel zborovati. Tudi ogerski državni zbor sedaj zboruje, cesar so ga v Budimskem gradu, kder je zraven cesarske zastave vibrala na eni strani ogerska na drugi pa hrvatska, počastili z prestolnim govorom, kder pravijo, da bo zastran Bosne in Hercegovine dal potrebna pojasnila mi-

nister Andrassy, zastran Hrvatov pa se naj poslanci obeh dežel modro porazumijo. Tisza je pa v dogovoru z magjarskimi poslanci strašno razsajal in se baharil, da je on z privoljenjem v zasedenje Bosne in Hercegovine tukaj slovanskej kači glavo zlomil! No, vsaka žaba še je dozdej poknila, ki se je preveč napenjalo, tudi magjarska nadutost proti nam Slovanom bo enkrat poknila!

Vnanje države. Ruski car je te dni svojega sina Aleksija z večimi generali poslal k nemškemu cesarju v Berlin, kder se je samo nekoliko ur mudil in zopet naglo odpeljal na Rusko. Pravijo, da je tajno poslanstvo pomenljivo. Angleži so ruskega carja dali vprašati, zakaj je svojej vojski dal zopet pred Carigrad iti nazaj; car jim še ni odgovoril. Na Nemškem je ostra postava zoper socialiste že obveljala! Francoske republike predsednik general Mak-Mahon je svetovno razstavo v Parizu končal in mnogo svetinj razdeliti dal; tudi pravijo, da bodo zanaprej Francozi zopet začeli v svetovna vprašanja mešati se; čutijo, da so si opomogli od nesrečne nemške vojske, in res govorijo francoski listi o svetovnem boju in nekako srdito pišejo zoper Nemce in Ruse. Pomenljivo utegne za bližnjo prihodnost biti, da je znani baron Beust postal avstrijski poslanik v Parizu, kar je Francoze močno razveselilo, pruske Nemce pa hudo razdražilo. Destaviti še imamo, da italijansko novo ministerstvo sestavlja nekov Cairoli, mož, ki je v vedni zvezi z rogovileži proti Avstriji in ki je nedavno v Monzi očitno izrekel: da Avstrija ne sme pridržati Bosne in Hercegovine. Španjolci so se sprli z mohamedanskimi Marokanci v Afriki. Angleži so skušali z Afganistanci iz dobra pogoditi se, ali ker tirjajo kos afganistanske zemlje, se je vse razbilo, vojska je gotova. Bolgari bodo meseca novembra volili svojega kneza. Grki so sklenili od Turka zahtevati kos Epira in Tesalije, če jim ne stori po volji, mu hočejo napovedati boj; proti turškim ladijam oklopnice zavarujejo pomorska mesta z torpedi. Turški sultan je iz Amerike dobil zopet za 1 milijon orožja in streliva!

Bosna in Hercegovina. Trdnjavico Kladaš je 20. okt. vzel general Rheinländer, zaplenili smo 1 zastavo, 3 železne kanone in mnogo streliva; tako je sedaj Turk izgnan iz vseh trdnjav, vsa mesta so v naši oblasti. Sedaj se reče, deželama dati potrebnih gosposk, županov, sodnikov in žandarjev, dalje šol, cerkvá, sploh vse, kar je treba za napredovanje na omikani, krščanski podlagi. Ali bo general Filipovič ali pa vojvoda Württemberg cesarjev namestnik, o tem se ravno zdaj razgovarja. Magjari hočejo Filipoviča spodrinoti, ker je Slovan in — Hrvat. Svitlem cesar so dali razglasiti svojo cesarsko zahvalo vsem Avstrijancem potem pa posebič vsem generalom, oficirjem in vojakom, ki so se tako slavno in častito vojskovali zoper turškega divjaka. Razdelili so tudi mnogo svetinj in odlikovanj: oberst regimenta Hartung gosp. Kinnart je dobil vitežki križec Leopoldo-

vega reda, jednako tudi oberst Marojčičevega reg. g. Pittel. Vsakemu, ki se je kakorkoli letošnje vojske udeležil, dobi vojaško svetinjo za spomiu. V Novi-pazar in Mitrovico se letos ne bo šlo. Domov odpuščenih je 50.000 vojakov, ostane jih pa na bojišču še 85.000 z 312 kanoni. Do konca novembra morajo vsi begunci iti domov in dobijo 300.000 fl. podpore. Telegrafi in pošte so že po vseh večjih mestih nastavljene. Šesta divizija, pri kateri služi tudi naš rezerv. reg. Hartung, se vrača nazaj in je 22. okt. zapustila Sarajevo; rezerv. regiment Belgier je v Kleku stopil na ladije, bil 21. okt. v Trstu in pride 24. okt. v Gradec!

Za poduk in kratek čas.

Zasedenje Hercegovine.

IV. V Stolački grad zaprtemu 1. bataljonu 32. reg. se je strašno hudo godilo. Turki so tirjali, naj se jim podajo, tega pa major Pahner še niti slišati ni hotel in se je branil na vso moč od 15. do 21. augusta. Noč in den ni bilo miru, iz skalnih višin pred mestom je vedno sipalo krogelj v grad; kderkoli se je glava kovega naših vojakov nad obzidjem prikazala, takoj je po 10 Turkov tje namenilo svoje angleške puške. Nekoliko stanje olajšano bilo je našim, ko je nek lajtnant par starih turških kanonov, katere je v gradu našel, spretno priredil za streljanje in tudi smodnika za nje napravil; z temi kanoni je potem Turke večkrat krvavo pozdravil in jih iz bolj bližnjih višin pregnal. Ali po vodo si vojaki vendar niso mogli iz grada hoditi, vsak je bil ranjen ali usmrten brž, ko se je iz grada prikazal in vodi Bregavi bližal. V sili so konje, za katere je najbolj vode manjkalo, spustili, ki so pa tudi naravnost bežali k Bregavi, se napili in zopet nazaj prišli. Napite konje so takoj zaklali, vodo iz njih izlili in jo v žličkah delili. Tolika stiska bila je zavolj vode v Stolačkem gradu!

General Jovanovič je to kmalu zazvedel in je torej hitro ukazal brigadi Schludererjevi, naj pozove 33. bataljon lovecev iz Metkoviča in skuša zaprtim junakom v Stolacu pomagati; dodal je brigadi še 3. bataljon tirolskih lovecev in 2 težka kanona. Dne 16. aug. je gm. Schluderer res zapustil Buno, 3 ure na jugu od Mostara, in še isto večer prišel v Damoviče. Drugi den 17. aug. je potem skušal prodirati nad Črnicce proti Stolacu; 19. bataljon lovecev je res srečno zasel višine pri Črnicah, ali dalje iti ni bilo mogoče. Turka je namreč toliko navrelo, da so bile višine in doline okoli Stolaca natlačene, steze so bile prekopane ali zaphane z kamenjem in blodovjem, vsaka biša, vsak hlev, vrt, vsaka ograja je bila za obrambo priredjena. Ali to še ni bila najhujša zapreka, naj-nevarniša nevolja bila je ta, da je precej Turkov

mahnilo Schludererju na stran, se zagvozdilo med Damoviče in Mostar in tako zvezo med njim in Jovanovičem prerezati žugalo. Zato je gm. Schluderer precej 18. aug. v Mostar poročal, da mu je treba pomoči, ako se od njega tirja, da v Stolacu zaprti 1. bataljon 32. reg. reši gotove smrti. To je bila generalu Jovanoviču tem bolj huda novica, ker je dobro zapazil, kako so Turki v Mostaru vest o nesreči stotnika Medveda in o tem, kar se je potem godilo, močno ne ušesa vlekli, čedalje bolj nemirni in smeli so postajali. Generalu Jovanoviču se je sedaj v Mostaru enako godilo, kakor Filipoviču v Sarajevu, ko je zvedel, da je magjar Szapary bil tepen in v Doboju potisnen. In tukaj se je zopet sijajno pokazalo, da pripada Jovanoviču najboljšim generalom. Sprevidevši, da pomoči čez Dalmacijo ni hitro dobiti, dolgo čakati pa nevarno, omahljivosti ali bojazni kazati pa najbolj nevarno, sklenil je odločno postopati in hipoma na vstaše pred Stolacem udariti. V Mostaru je pustil gm. Teodoriča z 1. brigado in jej dodal še 7. bataljon lovecev z nalogo Mostar cesarju ohraniti do zadnje kapljice krvi, če bi Turki mesto prijeli. Jovanovič sam pa je z 2. brigado, namreč Klimburgovo, o poldne 19. augusta naglo odmarširal iz Mostara proti jugu po veliki cesti in do 3. ure popoldne prišel v Buno. Tukaj je dal 1 uro odpočitka, potem je pa dalje prodiral po cesti, da bi v Damovičah mogel prenočiti. Toda vojaki bili so močno utrujeni in so prav po malem lezli naprej po vedno bolj goratem svetu. Kake $\frac{3}{4}$ ure pred Damovičami jih dohiti trda tema, ker še mesenca ni bilo na nebu. Med tem pridejo mimo Pasič-hana t. j. štirivoglatega z obzidjem obdanega dvora za potnike. Han je bil prazen. Naši ga pustijo na desni strani. Kakih 1600 korakov dalje naprej od Pasič-hana se steza naglo pogrezne v precej veliko ničkasto dolino, katero premeri po sredini in se potem zopet iz nje zavije navzgor proti Damovičam, malemu mestiču na Dobravi-višini. Bila je $\frac{1}{2}$ 9. ura, ko se je 1. bataljon 27. reg. Belgier nevarnemu dolu bližal, za njim so jahali general Schluderer in ves brigadini štab, tudi major Slamecka, načelnik divizijinega štaba, bil je zraven. Trda tema bila je nekako grozivna. Vsak je čutil, da nekaj bo pa ni vedel kaj. Sumljive lučice so zabrlele sedaj tu, sedaj tam po okolici in kmalu zopet vgasnile. Naenkrat zalaja psiček iz grma tik ceste, eden izmed vojakov pehne z bajonetom v grm in zadene na ondi skritega Turka, ki grdo zakriči in umerje. Ali v istem hipu zagromi strel in strel iz brezštevilnih pušek od preja pa tudi od leve strani. Kakor bi vrtnil, brez vsake komande vržejo se vojaki na tla, kder so bili. Grozen nered zavlada nekoliko minut; oficirji in generali skočijo iz konjev, ti se pa jim zderejo iz rok in zbežijo, tudi konji in mule pri težkih in malih baterijah zdvijajo, potrgajo štrange in zbežijo križem polja. Toda nered traja le nekoliko minut. Kmalu prihiti general Jovanovič, ukaže 1. bataljonu, naj se raz-

vrsti proti klanec na zemlji ležeč, 2. bataljonu pa ravno tako proti levi strani, od koder je največ krogelj škropilo; 3. bataljon je pa moral hipoma zasesti Pasič-han in ga za obrambo prirediti. Ob enem da kanone navreči blizu Pasič-hana, nekaj naprej, nekaj na levo. Ukazano razvrstenje bilo je hipoma storjeno in sedaj začnejo naši Štajerci Turkom odgovarjati, četa za četo proža puške redno kakor na vadišču, nad njimi više gromijo kanoni, vse kroglje pa so navrte tje, kder se v temi puške sovražnikov zasvetijo in divji krik alah-alah oglasi. Vendar dolgo Turki niso streljali in njihovo kričanje moralo je v 1/2 uri utihniti pred našim strahovitim ognjem. Okoli 10. ure je strelba prenehala in mesenc, ki se je med tem na nebu prikazal, je celo okolico čarobno razsvetil pa tudi našim pokazal, kolikej nesreči da so všli. Zgledali so namreč pred seboj gori omenjeni ničkasti dol; tukaj so Turki daleč na okrog bili poskriti, da bi bili celo brigado od vseh strani napali v tem hipu, ko bi bila prišla na sredino nevarnega dola. Bržčas bila bi vsa brigada uničena z generalom Jovanovičem vred. Toda pes in ubiti Turčin v grmu pri stezi pred jamo je sovražnike prisilil, da so pred časom sprožili svoje puške in pričeli brezvspešni boj. Ko je general Jovanovič vse to poizvedel, je sklenil prenočiti na mestu, kder je bil. Cela brigada je ostala pri Pasič-hanu in se je drugo jutro 20. aug. podala naprej skoz nevarni dol in dalje v Damoviče, kder je pričakovala glasu od Schludererjeve brigade, da bi potem ž njo vred prišla upornike pred Stolacem! V ponočnem boju se našim ni kaj žalega zgodilo, bilo je samo 5 ranjenih, turške kroglje so vse previsoko žvižgale po zraku, pač pa je moralo mnogo Turkov ranjenih ali ubitih biti, ker še je drugi den po stezi bilo videti mnogo mlak krvi.

Smešničar 43. Nekemu posestniku vlomijo tatovi skoz okno v hišo, kder je spal. Začnejo po hiši šlatati in iskati, da bi kaj ukradli. Posestnik jih zapazi, se pa nič ne zmeni za nje, ampak se preobrne na drugo stran nevoljno mrmraje: jaz še po dne v hiši ničesar ne najdem, toti tepci bi pa radi po noči kaj najšli?

Razne stvari.

(*Zoper reguliranje Pesnice*) zopet v „Slov. Narodu“ pisari nek človek, ki Pesničarjem torej želi večno blato in povodnje, sicer pa v dolgem sestavku druga ni nego puble besede, prazna slama, zlasti tam, kder se nasaja na naše poslance!

(*Slov. Bistričani*) so za rezervistov bedne rodbine nabrali 240 fl.

(*Bergenthalski župan*) inache Löschnigg ali grof hoče tožiti zarad motenja posestva, ker se mu je sosedov gozd in sadunosnik na vinograd splaznil.

(*Srenja Kanižka*) zgubi svojo samostojnost in se združi z mestom Ptujem.

(*Anton Kink*) krčmar v Laškem je svetinje, kakoršnih gospoda rabi pri igranju, zakopal v zemljo, lehkovernežem pa svetoval, naj gre do „zaklada“ izkapat. Ti so mu verovali, najdene svetinje imeli za cesarske stare zlate in mu jih kupovali za polovico vrednosti pravih zlatov; goljuf je dobil 2 leti sedeža v ječi.

(*Najbolj dolgo živijo*) v našem cesarstvu Dalmatinci, l. 1860 so ondi našeli 25 možkih in 39 ženskih, izmed katerih je vsak bil po 100 in še več let star.

Dražbe III. 30. okt. Janez Novak v Prošinu 3435 fl. 31. okt. Adam Šošter v Šmariji 1930 fl. Peter Požek v Šmariji 1070 fl. 2. nov. Franc Lipuš 300 fl. v Konjicah; 8. nov. Jožef Bieder v št. Lenartu 168 fl. 11. nov. Jožef Zelenko v Supetincih 3095 fl.

(*Spremembe v lavantinski škofiji.*) Č. g. Ivan Košar je imenovan za župnika pri sv. Florijanu v Doliču. — Umril je č. g. Mart. Šlander, duhovnik v pokoju, star 64 let.

Listič uredništva. G. A. Kr. v Ljubljani, ne moremo sprejeti. Slovenci na Krausjem bodo tudi brez nas pravo zadeli, nepravo pokarali, G. K. v Sp. P. o razstavi celjski dosti! g. C. Ježovnik v Velenju: o Jeriču je „Slov. Gosp.“ uže v št. 41. poročal.

Loterijsne številke:

V Trstu 19. oktobra 1878: 75, 77, 21, 1, 88.
V Lincu „ „ 33, 49, 38, 10, 71.
Prihodnje srečkanje: 2. novembra 1878.

Naznanilo.

Imam čast naznaniti svojim častitim klientom in slavemu občinstvu, da sem se vrnil iz Bosne v Celje, in da sem zopet osobno prevzel vodstvo svoje pisarnice.

Dr. Josip Sernek
advokat.

Vabilo.

Pridite na velik živinski sejem k sv. Tomažu pri Veliki nedelji 28. oktobra t. l. ne samo kupci in prodajalci goveje, ampak tudi konjske živine. — Tudi za štacunarje in za prodajalce vseh sort robe bo prostor pripravljen.

Sv. Tomaž 28. oktobra 1878.

Franc Skerlec, ravnatelj sejma.